

Redeemer: het centrale karakter van het Evangelie

Door Tim Keller

Partnerschap

De noodzaak van het Evangelie

Een deel van de stuwende kracht achter Redeemer is de overtuiging dat de meeste mensen het Evangelie niet duidelijk hebben gehoord, of ze nu zijn opgevoed in liberale of in conservatieve kerken. En als ze het hebben gehoord, passen ze het niet toe. Paulus schrijft: “Over de hele wereld draagt het Evangelie vrucht en het groeit, evenals het onder u heeft gedaan, sinds de dag dat u het hebt gehoord en Gods genade hebt verstaan in alle waarheid” (Kol. 1:6).

Deze tekst laat zien dat wij niet eenvoudigweg het Evangelie leren wanneer we bekeerd worden en vervolgens vanaf dat punt verder gaan. Paulus zegt dat het zijn vernieuwend werk alleen doet in ons wanneer we het verstaan in *al zijn waarheid*. Wij kunnen om de waarheid van het Evangelie heen leven en het niet ‘grijpen’. Wij begrijpen dan niet werkelijk alle uitgebreide implicaties en toepassingen ervan. Alleen als het Evangelie dieper en radicaler wordt toegepast, alleen als we denken vanuit de *hele* waarheid ervan, *draagt het vrucht en groeit het*. Dus de sleutel tot een voortgaande en diepere geestelijke vernieuwing en herleving is de *voortdurende herontdekking van het Evangelie*. Al onze problemen komen voort uit het niet toepassen van het Evangelie. Dit is waar voor een gemeenschap of voor een individu.

In Galaten zien we daarvan een voorbeeld. Petrus en de apostelen hadden er voortdurend op gestaan dat christenen Joodse culturele gewoonten moesten aannemen om ‘echte’ christenen te zijn en zij hadden hun houding van raciale superioriteit bewaard. Als resultaat leden de verkondiging van het Evangelie, evenals de eredienst en de gemeenschap daaronder. Paulus moest Petrus en de apostelen hiermee confronteren en hij riep hen op tot berouw. Maar toen Paulus Petrus bestrafte, zei hij niet: “je houding van raciale superioriteit is immoreel” (hoewel dat zo was). Hij zei: “zij handelden niet *in overeenstemming met de waarheid van het Evangelie*” (Gal. 2:14). Het Evangelie groeide niet en droeg geen vrucht in de kerk, omdat zij op dit terrein Gods genade niet hadden verstaan in *al zijn waarheid*. Het Evangelie van genade moest een eind maken aan het zelfrechtvaardigende gedrag van culturele trots (een vorm van rechtvaardiging door werken), waarin het menselijk hart probeert culturele verschillen te verstaan als deugden. Paulus past het Evangelie toe en het resultaat was een vernieuwing, een grote sprong voorwaarts voor de kerk.

De aard van het Evangelie

Het Evangelie is: je bent zondiger en gebrekkiger dan je ooit hebt durven geloven en toch kun je meer geaccepteerd en bemind zijn dan je ooit hebt durven hopen en dat *allebei tegelijk*, omdat Jezus Christus leefde en stierf in jouw plaats. “Het heil is van de Heere” (Jona 2:9). Het Evangelie (zoals Luther schreef) betekent dat wij *simul justus et peccator* zijn – tegelijk zondig en rechtvaardig. Wanneer wij ons realiseren dat wij in onszelf nog zondaars zijn, maakt het ons nederig en het laat ons onze beperkingen erkennen. Wanneer wij ons realiseren dat wij niettemin heilig zijn in Zijn ogen, verhoogt het ons en geeft het ons vertrouwen.

“Waar geloof zegt niet: ‘Wat heb ik gedaan?... wat verdien ik?’ Maar het zegt: ‘Wat heeft Christus gedaan? Wat verdient Hij?... Daarom mag hij die Christus in ontvangst neemt door het geloof vrijmoedig roemen dat hij rechtvaardig is. Hoe? Door dat kostbare juweel, Christus Jezus, Die hij door het geloof bezit” (Maarten Luther, *Commentaar op Galaten*).

Niet-godsdienstige mensen willen hun eigen redders en meesters zijn door ongodsdienstige, ‘wereldse’ trots (“Niemand vertelt *mij* hoe ik moet leven of wat ik moet doen, dus ik bepaal wat goed of slecht voor mij is!”). Maar morele en godsdienstige mensen willen hun eigen redders en meesters zijn door middel van godsdienst, ‘godsdienstige’ trots (“Ik ben ethischer en geestelijker dan andere mensen, dus God is mij verschuldigd naar mijn gebeden te luisteren en mij in de hemel op te nemen”). Zo kunnen moreel-religieuze mensen gekenmerkt zijn door intense arrogantie en trots, of zij lijken misschien extreem boetvaardig en berouwvol over hun zonden. Maar zelfs in hun erkenning van zonden, zien zij hun zonden eenvoudigweg als een niet kunnen leven volgens de maatstaven waardoor zij zichzelf trachten te redden. Zij gaan naar Jezus voor vergeving, maar alleen als een manier om ‘de gaten te vullen’ in hun project van zelfverlossing.

Het is belangrijk om te zien dat *zowel* ongodsdienstige *als* godsdienstige mensen proberen hun eigen redder en heer te zijn (Flannery O’Connor schreef dat religieuze mensen denken “dat de manier om Jezus te ontlopen is door de zonde te vermijden...”). En *zowel* ethische mensen, die zichzelf haten vanwege hun voortdurende falen, *als* ethische mensen die zich goed voelen over hun gedrag, allebei hun eigen redder en heer te zijn. Wanneer mensen zeggen: “Ik weet dat God vergeeft, maar ik kan mijzelf niet vergeven”, bedoelen zij dat zij Gods genade verwerpen en erop staan dat zij Zijn genade waardig zijn. Zowel godsdienstige trots als wanhoop zijn vormen van zelfrechtvaardiging. Zowel godsdienst als ongodsdienstigheid zijn vormen van zelfverlossing.

Maar christenen zijn mensen die een geheel manier van naderen tot God hebben aanvaard. Misschien hebben zij hun religieuze en ongodsdienstige fasen gehad in hun leven. Maar zij zijn gaan inzien dat de *reden* voor zowel hun godsdienstigheid als hun ongodsdienstigheid, in feite dezelfde was en in feite verkeerd was! Christenen gaan zien dat zowel hun zonden *als* hun beste daden in werkelijkheid manieren zijn geweest om Jezus te ontlopen als Redder. Zij gaan zien dat het christendom fundamenteel niet een uitnodiging is om religieuzer te worden. Een christen gaat zeggen: “Hoewel ik vaak heb gefaald in het gehoorzamen van de morele wet, was het diepere probleem *waarom* ik eigenlijk heb geprobeerd die wet te gehoorzamen! Zelfs mijn pogingen om hem te gehoorzamen, zijn niet meer geweest dan een poging om mijn eigen redder te zijn. Met die instelling, zelfs wanneer ik gehoorzaam en vraag om vergeving, weersta ik in werkelijkheid het Evangelie en maak ik mijzelf tot redder.” Het Evangelie ‘grijpen’ is: omdraaien van zelfrechtvaardiging en vertrouwen op Jezus’ verdienste voor een relatie met God. De ongodsdienstige persoon heeft in het geheel geen berouw en de godsdienstige heeft alleen berouw over zonden. Maar christenen hebben ook berouw om hun rechtvaardigheid. Dat is het onderscheid tussen de drie groepen: christenen, moralisten (religieus) en pragmatisten (irreligieus).

“Leg uw dode werken neer, neer aan Jezus’ voet.
Sta in Hem, in Hem alleen, heerlijk en geheel”
(onbekend)

De twee ‘dieven’ van het Evangelie

Tertullianus zei: “Evenals Christus werd gekruisigd tussen twee dieven, zo wordt de leer van de rechtvaardiging steeds gekruisigd tussen twee tegengestelde dwalingen”. Deze dwalingen ‘stelen’ voortdurend het Evangelie van ons. De theologische termen voor deze twee dieven zijn *legalisme* en *antinomianisme*. Meer eigentijdse termen zouden kunnen zijn *moralisme* en *pragmatisme* of *relativisme*. Nog weer een ander begrippenpaar (maar zeker beledigend voor sommigen) kan zijn: *conservatief* en *liberaal*.

Aan de ene kant benadrukken ‘legalisten’ de waarheid, zonder de genade, want zij zeggen of impliceren dat we de waarheid moeten gehoorzamen om gered te worden. Aan de andere kant beklemtonen ‘pragmatisten’ de genade, zonder de waarheid, want zij zeggen of impliceren dat wij allen worden geaccepteerd door God en dat wij moeten beslissen wat waar is voor ons. Maar ‘waarheid’ zonder genade is geen echte waarheid en ‘genade’ zonder waarheid is geen echte genade. Jezus was “vol van genade *en* waarheid”. Wanneer we de klemtoon op één van beide van deze waarheden laten verslappen, vallen we in legalisme of in losbandigheid en – welke kant we ook opgaan- de vreugde en verlossing van het Evangelie wordt gestolen door de ene dief of doo de andere.

“Ik ben zondiger en gebrekkiger dan ik ooit heb durven geloven” (tegen antinomianisme)

“Ik ben meer geaccepteerd en bemind dan ik ooit heb durven hopen” (tegen legalisme)

De dief van het moralisme. Moralisme is de gedachte dat je acceptabel bent (voor God, de wereld, anderen, jezelf) door je eigen prestaties. Moralisten hoeven niet godsdienstig te zijn, maar ze zijn het vaak wel. Wanneer zij dat zijn, is hun godsdienst meestal tamelijk conservatief en gevuld met regels. Soms hebben moralisten een beeld van God als heilig en rechtvaardig. Dit zal leiden òf leiden tot zelfhaat (omdat je niet kunt leven volgens de maatstaven) òf tot zelfroem (omdat je denkt dat het je gelukt is). Het is ironisch je te realiseren dat minderwaardigheids- en meerwaardigheidscomplexen een en dezelfde wortel hebben. (Om Luthers vergelijking toe te passen: zij zijn als twee vossen met hun staarten aan elkaar gebonden, hoewel hun koppen in verschillende richtingen wijzen). Of de moralist nu opgeblazen en superieur eindigt of gebroken en schuldig, hangt alleen af van de hoogte van zijn standaard en van zijn natuurlijke voordelen (zoals gezin, intelligentie, uiterlijk, spijsvertering, wilskracht). Moralistische mensen kunnen diep religieus zijn, maar er is geen hervormende kracht in hen.

De dief van het pragmatisme. Pragmatisten zijn vaak niet godsdienstig, of zij geven de voorkeur aan wat genoemd wordt een ‘liberale’ geloofsovertuiging. Hoewel zij zeer idealistisch kunnen zijn op sommige gebieden (zoals de politiek), geloven zij dat iedereen moet uitmaken wat goed en slecht is voor hen. Zij zijn er niet van overtuigd dat God rechtvaardig is en dat Hij zondaars moet straffen. Hun overtuigingen t.a.v. God zullen ertoe neigen Hem te zien als liefhebbend of als een onpersoonlijke kracht. Zij kunnen het veel hebben over Gods liefde, maar omdat zij niet denken over zichzelf als zondaars, *kost Gods liefde voor ons Hem niets*. Als God ons accepteert, doet Hij dat omdat Hij zo gastvrij is, of omdat wij nog niet zo slecht zijn.

Samengevat: zonder kennis van onze extreme zondigheid, lijkt de betaling van het kruis triviaal en zij verandert of transformeert ons niet. Maar zonder kennis van Christus’ volledig genoegzame leven en sterven, zal de kennis van zonde ons verpletteren of ons ertoe bewegen de zonde te ontkennen of te onderdrukken. Neem hetzij de kennis van zonde weg, hetzij de kennis van genade en de levens van mensen zullen niet veranderen. Zij zullen worden verpletterd door de morele wet of er boos vandaan rennen.

De impact van het Evangelie

Een van de basale theologische premissen van Redeemer is dat *het Evangelie iedereen kan veranderen, op elke plaats*. Er kan geen persoonlijke of sociale transformatie zijn, zonder het Evangelie.

A. Het Evangelie en het individu

1. *Benadering van ontmoediging.* Wanneer iemand terneergeslagen is, zegt de moralist: “Je hebt de regels gebroken: Heb berouw!”. Aan de andere kant zegt de relativist: “Je hebt alleen maar jezelf lief te hebben en te accepteren”. Maar (aangenomen dat er geen fysiologische basis is voor de depressie!) het Evangelie leidt ons ertoe onszelf te onderzoeken en te zeggen: “Tets in mijn leven is belangrijker dan God, een pseudo-redder, een vorm van rechtvaardiging door werken”. Het Evangelie leidt ons tot berouw, maar niet tot het alleen maar stellen van onze wilskracht tegenover oppervlakkigheden. Het is *zonder* het Evangelie, dat oppervlakkigheden worden aangepakt i.p.v. het hart. De moralist zal werken aan zijn gedrag en de relativist zal werken aan de emoties zelf.

2. *Benadering van de fysieke wereld.* Sommige moralisten staan onverschillig tegenover de fysieke wereld. Zij zien die als ‘onbelangrijk’, terwijl veel andere moralisten gewoonweg bang zijn voor fysiek genot. Omdat zij hun eigen zaligheid proberen te verdienen, geven zij liever de volle aandacht aan fysieke zonden, zoals sex en de andere lusten. Die zijn gemakkelijker te vermijden dan de zonden van de geest, zoals trots. Daarom zien zij liever de zonden van het lichaam als slechter dan alle andere zonden. Als resultaat leidt legalisme meestal tot een afkeer van genot. De relativist, op zijn beurt, is vaak een hedonist, iemand die wordt geregeerd door genot en er een afgod van maakt. Het Evangelie leidt ons ertoe om te zien dat God zowel het lichaam als de ziel heeft uitgevonden en dus zowel lichaam als ziel zal verlossen, hoewel onder de zonde zowel lichaam als ziel gebroken zijn. Zodoende leidt het Evangelie ons ertoe om te genieten van het fysieke (en te vechten tegen fysieke gebrokenheid, zoals ziekte en armoede) en tegelijk gematigd te zijn in ons gebruik van materiële dingen.

3. *Benadering van liefde en relaties.* Moralisme maakt relaties vaak tot een ‘zwartepietenspel’. Dit komt omdat een moralist verwond wordt door kritiek die te hard is en alleen een zelfbeeld als goed mens kan vasthouden door anderen omlaag te halen. Aan de andere kant kan moralisme het uitoefenen van liefdeblijken gebruiken als *de* weg om ‘de zaligheid te verdienen’ en onszelf ervan te overtuigen dat we waardige personen zijn. Dit zorgt vaak voor, wat genoemd wordt ‘co-afhankelijkheid’: een vorm van zelfverlossing door mensen nodig te hebben of het nodig te hebben dat mensen jou nodig hebben (i.e. jezelf redden door anderen te redden). Anderzijds reduceert veel liberalisme/relativisme liefde tot een onderhandelbaar partnerschap tot wederzijds voordeel. Je gaat alleen een relatie aan als het je niets kost. Dus de keus (zonder het Evangelie) is om anderen zelfzuchtig te gebruiken of om jezelf zelfzuchtig te laten gebruiken door anderen. Maar het Evangelie vertelt ons geen van beide te doen. Wij offeren onszelf *inderdaad* op en wij wijden ons toe aan anderen, maar niet vanuit een behoefte om onszelf of anderen te overtuigen dat wij aanvaardbaar zijn. Dus wij kunnen de persoon genoeg liefhebben om hem te confronteren en toch bij de persoon blijven als het ons geen voordeel oplevert.

4. *Benadering van lijden.* Moralisme neemt het standpunt in van de vrienden van Job, door schuld te stapelen op iemand die lijdt. Je neemt eenvoudig aan: “Ik moet wel slecht zijn, dat ik zo lijd”. Onder de schuld is er echter altijd boosheid tegenover God. Waarom? Omdat moralisten geloven dat God hun iets verschuldigd is. Moralisme draait er in zijn geheel om dat we God tot schuldenaar van onszelf maken. Omdat je zo ethisch bent geweest, heb je het gevoel dat je het lijden niet werkelijk verdient. Moralisme verscheurt je dus, omdat je op het ene niveau denkt: “Wat heb ik gedaan om dit te verdienen?”, maar op een ander niveau denk je: “Ik heb waarschijnlijk alles gedaan om dit te verdienen!”. Aan de andere kant voelen relativisten/pragmatisten zich gerechtvaardigd in het vermijden van lijden, wat het ook mag

kosten: liegen, valsspelen en gebroken beloften zijn OK. Maar wanneer het lijden toch komt, legt ook de pragmatist de last op Gods drempel, door te stellen dat God òf onrechtvaardig is, òf onmachtig. Maar het kruis toont ons dat God ons heeft verlost door lijden. Dat Hij leed, niet opdat wij niet zouden lijden, maar opdat in ons lijden wij zouden worden als Hij. Omdat zowel de moralist als de pragmatist het kruis negeren, elk op hun eigen manier, zullen ze verward en verwoest zijn door het lijden.

5. *Benadering van seksualiteit.* De secularist/pragmatist ziet sex als niet meer dan een biologische en fysieke lust. De moralist neigt ernaar het als vies te beschouwen of tenminste als een gevaarlijke impuls, die voortdurend tot zonde leidt. Maar het Evangelie toont ons dat seksualiteit de zelfovergave van Christus moet weerspiegelen. Hij gaf Zichzelf geheel, zonder voorwaarden. Wij moeten dus niet intimiteit zoeken en tegelijk de controle over ons leven geheel aan onszelf voorbehouden. Als we onszelf sexueel geven, moeten we onszelf legaal, sociaal en persoonlijk geven. Sex is alleen voor de totaal toegewijde, permanente relatie van het huwelijk.

6. *Benadering van iemands familie.* Moralisme kan je een slaaf maken van ouderlijke verwachtingen, terwijl pragmatisme geen noodzaak ziet om banden te bewaren als ze niet tegemoet komen aan je behoeften. Het Evangelie bevrijdt je van ouderlijke goedkeuring als een absoluut criterium of als psychologische verlossing, want God wordt de hoogste Vader. Dan zul je noch te afhankelijk zijn van je ouders, noch te vijandig tegen hen.

7. *Benadering van zelfdiscipline.* Moralisten vertellen ons onze hartstochten te beheersen uit vrees voor straf. Dit is een benadering gebaseerd op de wil. Het liberalisme zegt ons onszelf te ontplooiën en uit te vinden wat goed is voor ons. Dit is een aanpak gebaseerd op emotie. Het Evangelie vertelt ons dat de vrije, niet-verliesbare genade van God ons ‘onderwijst’ om ‘nee te zeggen’ tegen onze hartstochten (Tit. 2:13), als we ernaar luisteren. Dit is een benadering van de hele persoon, die begint met de waarheid die afdaalt in ons hart.

8. *Benadering van andere rassen en culturen.* De liberale benadering is het relativeren van alle culturen (“Wij kunnen prima met elkaar opschieten, want er is geen waarheid”). De conservatieven geloven dat er een waarheid bestaat, waarmee we de culturen kunnen beoordelen en daarom kiezen zij één cultuur als superieur en zij verafgoden die cultuur, door zich superieur te voelen aan anderen, gedreven door zichzelf rechtvaardigende trots. Het Evangelie leidt ons om: (a) enerzijds enigszins kritisch te zijn tegenover alle culturen, inclusief je eigen cultuur (omdat er waarheid is), maar (b) anderzijds te beseffen dat we niet moreel superieur zijn aan welke cultuur dan ook. We zijn tenslotte gered door genade alleen. Christenen zullen zowel morele overtuiging tentoonspreiden als barmhartigheid en flexibiliteit. Zo zijn homoseksuelen bijvoorbeeld gewend om òf veracht te worden òf geheel geaccepteerd. Zij zien nooit iets anders. Christenen kunnen iets anders laten zien: kritisch en toegewijd.

9. *Benadering van het getuigen tegenover niet-christenen.* De liberale/pragmatistische benadering komt erop neer dat de wettigheid van evangelisatie geheel ontkend wordt. De conservatieve/moralistische persoon gelooft in bekeerlingen maken, omdat “wij gelijk hebben en zij niet”. Zulk ijveren is vrijwel altijd offensief. Maar het Evangelie brengt een aantal zaken in ons teweeg: (a) in de eerste plaats worden wij ertoe gedreven het Evangelie te delen, omdat wij de ander liefhebben en het hem gunnen, niet uit schuldgevoel (b) ten tweede worden we bevrijd van de angst om door anderen belachelijk gemaakt te worden of gekwetst, omdat we reeds de gunst van God hebben, door genade (c) ten derde wordt onze omgang met

anderen gekenmerkt door nederigheid, omdat wij weten dat wij alleen gered zijn door genade, niet vanwege ons superieure inzicht of ons karakter. (d) in de vierde plaats koesteren wij hoop t.a.v. iedereen, zelfs t.a.v. de ‘moeilijke gevallen’, omdat wij gered zijn alleen uit genade, niet omdat wij nu eenmaal geschikte personen waren om christen worden. (e) ten vijfde zijn wij hoffelijk en voorzichtig met mensen. Wij hoeven hen niet te pressen of te dwingen, want het is alleen Gods genade die harten opent, niet onze welsprekendheid of volhardendheid of zelfs hun openheid. Al deze vijf werkingen van het Evangelie maken ons niet alleen tot een goede evangelist, maar ook tot een buitengewoon geschikte buurman in een multiculturele samenleving.

10. Benadering van menselijk gezag. Moralisten zullen ertoe neigen om menselijke autoriteiten (gezin, stam, regering, culturele gewoonten) teveel te gehoorzamen, omdat zij zo zwaar leunen op hun zelfbeeld van moreel en fatsoenlijk te zijn. Pragmatisten zullen òf menselijke autoriteit teveel gehoorzamen (omdat zij geen hogere autoriteit hebben waarmee zij hun cultuur kunnen beoordelen), òf te weinig (omdat zij wellicht alleen gehoorzamen als zij weten dat zij betrappt kunnen worden). Dat betekent dus hetzij een autoritaire, hetzij een anarchistische houding. Maar het Evangelie geeft je een standaard, waarmee je menselijke autoriteit kunt weerstaan (als die het Evangelie tegenspreekt), maar aan de andere kant geeft het je opdracht om de burgerlijke autoriteiten te gehoorzamen vanuit je hart, zelfs wanneer je onbetrappt weg kon komen met ongehoorzaamheid.

11. Benadering van menselijke waardigheid. Moralisten hebben vaak een tamelijk lage dunk van de menselijke natuur: zij zien vooral menselijke zonde en verdorvenheid. Pragmatisten, aan de andere kant, hebben geen goede basis om mensen met waardigheid te behandelen. Gewoonlijk hebben zij geen godsdienstige overtuigingen t.a.v. wat mensen zijn (als zij niet meer zijn dan toevallige producten van de evolutie, hoe weten we dan dat ze waardevoller zijn dan een stuk steen?). Maar het Evangelie laat ons zien dat elk menselijk wezen oneindig gevallen is (verloren in zonde) en oneindig verhoogd (in het beeld van God). Dus wij zien elk menselijk wezen als kostbaar en toch gevaarlijk!

12. Benadering van schuld. Wanneer iemand zegt: “Ik kan mijzelf niet vergeven”, betekent dat dat er een bepaalde standaard is of een voorwaarde of een persoon, die centraler is voor je identiteit dan de genade van God. God is de enige God Die vergeeft; geen enkele andere ‘god’ zal dat doen. Als je jezelf niet kunt vergeven, dan is dat omdat je je ware God hebt verlaten, je ware rechtvaardigheid en dit houdt je gevangen. De valse god van de moralist is gewoonlijk een God van hun verbeelding, een God die heilig en eisend is, maar niet genadig. De valse god van de pragmatist is gewoonlijk een bepaalde prestatie of relatie.

13. Benadering van het zelfbeeld. Zonder het Evangelie, is je zelfbeeld gebaseerd op het leven naar bepaalde criteria: of het nu die van jezelf zijn of die van anderen, die ze je hebben opgelegd. Als je naar deze criteria leeft, zul je vol vertrouwen zijn, maar niet nederig. Als je er niet naar leeft, zul je nederig zijn, maar zonder vertrouwen. Alleen in het Evangelie kun je èn enorm vrijmoedig zijn èn uiterst gevoelig en nederig. Want je bent zowel volmaakt als een zondaar!

14. Benadering van vreugde en humor. Moralisme moet wel echte vreugde en humor verteren, omdat het systeem van legalisme je dwingt om jezelf (je image, je verschijning, je reputatie) *zeer* serieus te nemen. Pragmatisme, aan de andere kant, zal neigen tot cynisme als het leven verder gaat, vanwege het onvermijdelijke cynisme dat groeit. Dit cynisme groeit vanuit een gebrek aan hoop voor de wereld. Aan het eind zal het kwaad zegevieren: er is geen

oordeel of goddelijke rechtspraak. Maar als wij zijn gered door genade alleen, dan zal het blote feit dat we christenen zijn, een voortdurende bron zijn van verwonderde verrukking. Er is niets vanzelfsprekends aan onze levens, geen ‘natuurlijk’. Het is een wonder dat we christenen zijn en dat we hoop hebben. Dus het Evangelie, dat vrijmoedige nederigheid bewerkt, behoort ons een veel dieper gevoel voor humor te geven. Wij hoeven onszelf niet te serieus te nemen en we zijn vol hoop voor de wereld.

B. Het Evangelie en de kerk

1. *Benadering van onze plaats in de wereld.* Legalisme neigt ertoe om alle nadruk te leggen op de individuele menselijke ziel. Wettische godsdienst zal erop staan om anderen te bekeren tot hun geloof en kerk, maar zal de sociale noden van de bredere gemeenschap negeren. Anderzijds zal het ‘liberalisme’ ertoe neigen om alleen verbetering van de sociale omstandigheden te beklemtonen en de noodzaak van berouw en bekering te minimaliseren. Het Evangelie leidt tot *liefde*, die op haar beurt ons ertoe beweegt onze buurman te geven wat hij ook maar nodig heeft: bekering of een beker koud water, evangelisatie *en* sociale beweging.

2. *Benadering van de eredienst.* Moralisme leidt tot een saaie en sombere eredienst, die uitstekend is qua waardigheid, maar tekort schiet qua vreugde. Een oppervlakkig verstaan van ‘aanvaarding’, zonder een besef van Gods heiligheid, kan leiden tot een slordige of banale eredienst. (Het ontbreken van een besef zowel van Gods liefde als van Gods heiligheid, leidt tot een eredienst die voelt als een commissievergadering). Maar het Evangelie leidt ons ertoe om te zien dat God transcendent is en immanent. Zijn immanentie maakt Zijn transcendentie troostrijk, terwijl Zijn transcendentie Zijn immanentie ontzagwekkend maakt. Het Evangelie leidt tot zowel ontzag als intimiteit in de eredienst, want de Heilige is nu onze Vader.

3. *Benadering van de armen.* De liberaal/pragmatist neigt tot het verachten van de godsdienst van de armen en hen te zien als hulpeloze slachtoffers die deskundige hulp nodig hebben. Dit wordt geboren uit ongeloof t.a.v. Gods algemene genade of Zijn bijzondere genade aan allen. Ironisch genoeg gelooft het seculiere denken ook niet in zonde en zo moet iedereen die arm is wel een verdrukt en hulpeloos slachtoffer zijn. De conservatief/moralist, aan de andere kant, neigt ertoe om de armen zelf te verachten als mislukkelingen en zwakkelingen. Zij zien hen als mensen die op de een of andere manier zelf de schuld voor hun situatie dragen. Maar het Evangelie leidt ons tot: (a) nederigheid, zonder morele superioriteit, wetend dat je ‘geestelijk bankroet’ was, maar gered door Christus’ vrije goedgeefsheid en (b) belangeloze liefde, niet teveel bezorgd over ‘verdienste’, want je hebt zelf Christus’ genade ook niet verdiend (c) respect voor gelovige arme christenen als broeders en zusters van wie wij kunnen leren. Het Evangelie alleen kan ‘kenniswerkers’ brengen tot een besef van nederig respect voor en solidariteit met de armen.

4. *Benadering van dogmatische richtlijnen.* Het ‘reeds’ van het Nieuwe Testament betekent een grotere vrijmoedigheid in de verkondiging. Wij kunnen zeer zeker zijn van de centrale leerstellingen die het Evangelie bevat. Maar het ‘nog niet’ betekent toegeeflijkheid en nederigheid in niet-essentiële leringen. Met andere woorden, wij moeten gematigd zijn over wat we onderwijzen, behalve wanneer het gaat om kruis, genade en zonde. In onze meningen, vooral in die meningen waar christenen het niet over eens kunnen worden, moeten we minder onbuigzaam en triomfalistisch zijn (“geloven dat we intellectueel het einddoel hebben bereikt”). Het betekent ook dat onze overtuiging van Gods roeping en Zijn ‘wil’ voor ons en anderen, niet moet worden gepropageerd met een overdaad aan verzekeringen dat ons inzicht niet verkeerd kan zijn. Tegenover pragmatisme moeten we bereid zijn om te sterven voor ons

geloof in het Evangelie. Tegenover moralisme moeten we niet totterdood vechten over *elke* overtuiging.

5. *Benadering van heiligheid.* Het ‘reeds’ betekent dat wij de zonde niet moeten toestaan. De aanwezigheid van het Koninkrijk houdt in dat wij “deelnemers zijn aan de goddelijke natuur” (2 Pet. 1:3). Het Evangelie brengt ons het vertrouwen dat iedereen veranderd kan worden, dat elke verslavende gewoonte kan worden overwonnen. Maar er is ook het ‘nog niet’ van de zonde die in ons blijft en nooit uitgeroeid zal worden tot de volheid van het Koninkrijk binnenkomt. We moeten dus wantrouwende benaderingen vermijden en we moeten geen ‘snelle oplossingen’ verwachten. Anders dan de moralisten, moeten we geduldig zijn met langzame groei of terugvallen en ons de complexiteit van verandering en groei in genade realiseren. Anders dan de pragmatisten en cynici, moeten wij eraan vasthouden dat wonderbaarlijke verandering mogelijk is.

6. *Benadering van wonderen.* Het ‘reeds’ van het Koninkrijk betekent dat de kracht voor wonderen en genezing beschikbaar is. Jezus toonde het Koninkrijk door de zieken te genezen en de doden op te wekken. Maar het ‘nog niet’ betekent dat de natuur (onzelf ingesloten) nog steeds onderhevig is aan bederf (Rm. 8:22-23) en zodoende ziekte en dood nog steeds onvermijdelijk zijn, tot aan de uiteindelijke volmaking. Wij kunnen niet verwachten dat wonderen en de eliminatie van het lijden zo’n normaal onderdeel zijn van het christelijke leven, dat pijn en lijden geëlimineerd zullen worden uit de levens van gelovige mensen. Tegenover de moralisten weten we dat God kan genezen en wonderen doen. Tegenover de pragmatisten willen we God niet dwingen tot het wegdoen van lijden.

7. *Benadering van de gezondheid van een kerk.* Het ‘reeds’ van het Koninkrijk betekent dat de kerk de *tegenwoordige* gemeenschap is van Koninkrijkskracht. Daarom is zij in staat tot een machtige verandering van haar gemeenschap. Evangelisatie die “*dagelijks* toevoegt aan het getal van hen die behouden worden” (Hd. 2:47), is mogelijk! Liefdevolle gemeenschap die “de scheidsmuur van vijandschap vernietigde” tussen de verschillende rassen en klassen, is mogelijk! Maar het ‘nog niet’ van de zonde betekent dat Jezus nog niet Zijn bruid heeft voorgesteld, de kerk “als een stralende kerk, zonder vlek of rimpel of enige andere smet” (Ef. 5:27). Wij moeten daarom niet hard oordelen over onvolmaakte gemeenten, noch ongeduldig springen van de ene kerk naar de andere, vanwege waargenomen smetten. Fouten zullen nooit volkomen worden uitgeroeid uit de kerk. Het ‘nog niet’ betekent ook het vermijden van een al te streng gebruik van de kerkelijke tucht en andere middelen om in het hier en nu een volmaakte kerk te bewerken.

8. *Benadering van sociale verandering.* Wij moeten niet vergeten dat Christus zelfs nu in zekere zin regeert over de geschiedenis (Ef. 1:22vv). Het ‘reeds’ van de genade betekent dat christenen kunnen verwachten dat zij Gods kracht mogen gebruiken om sociale omstandigheden en gemeenschappen te veranderen. Maar het ‘nog niet’ van de zonde betekent dat er “oorlogen en geruchten van oorlogen” zullen zijn. Zelfzucht, wreedheid, terrorisme, verdrukking zullen doorgaan. Christenen koesteren geen illusies over politici, noch zullen zij utopische omstandigheden verwachten. Het ‘nog niet’ betekent dat christenen elke politieke en sociale agenda om gerechtigheid op aarde te brengen, zullen wantrouwen. Het Evangelie behoedt ons dus voor het overmatige pessimisme van het fundamentalisme (moralisme) t.a.v. sociale veranderingen, maar ook voor het overmatige optimisme van het liberalisme (pragmatisme).

Samenvatting: Alle problemen, persoonlijk of sociaal, komen voort uit ons falen om het Evangelie te gebruiken op een radicale manier, om “op één lijn te komen met de waarheid van het Evangelie” (Gal. 2:14). Alle ziektebeelden in de kerk en al haar gebrek aan effectiviteit komen voort uit een falen om het Evangelie op een radicale manier aan te wenden. Wij geloven dat, als het Evangelie wordt uiteengezet en toegepast in zijn volheid in welke kerk dan ook, dat die kerk er zeer uniek uit zal zien. Mensen zullen er zowel morele overtuiging als barmhartigheid en flexibiliteit vinden. Homosexuelen zijn bijvoorbeeld gewend om veracht te worden of geheel geaccepteerd. Zij zien nooit iets anders. De culturele élites van zowel de liberale als de conservatieve zijde, stemmen overeen in hun onbereidheid om vriendschap te sluiten of te leven met de armen of hen te respecteren of samen met hen God te eren. Zij stemmen overeen in het zichzelf meer en meer afzonderen van de rest van de samenleving.

Door het vermijden van de excessen van de dispensationalistische, charismatische, of liberale kerken (die allen het evenwicht van het Evangelie op verschillende manieren verliezen), zal een Evangelie-gerichte kerk stereotiepen doorbreken en helder schijnen in haar omgeving.